

UNIVERSITETI I PEJËS “HAXHI ZEKA”
Fakulteti i Agrobiznesit

SYLLABUS nga lënda:

Të dhëna bazike të lëndës	
Njësia akademike:	Fakulteti i Agrobiznesit
Titulli i lëndës:	Qëndrueshmëria ekologjike në menaxhimin dhe konservimin të peshkut
Niveli:	Master
Statusi lëndës:	Zgjedhore
Viti i studimeve:	I (Sem. II)
Numri i orëve në javë:	2+2
Vlera në kredi – ECTS:	5
Koha / lokacioni:	/
Mësimdhënësi i lëndës:	Prof. Ass. Astrit Bilalli
Detajet kontaktuese:	e-mail: astrit.bilalli@unhz.eu Tel: +383 44 513 770
Përshkrimi i lëndës:	<p>Në një seri ligjëratah studentët do fitojnë njohuri më të thella rreth aspekteve thelbësore të ekologjisë së peshkut, siç janë migrimi i peshkut, cikli jetësor, ekologjia hapësinore dhe gjenetika e popullatës më qëllim të zgjerimit të njohurive të tyre rreth menaxhimit të peshkut, të cilat më pas do të zbatohen në kuadër projekteve dhe punëve të tyre (në të ardhmen).</p> <p>Kursi përfshin gjithashtu legjislacionin aktual evropian dhe kombëtar në lidhje me natyrën dhe mjedisin ujor (për shembull Direktiva e Kornizës së Ujit, Direktiva e Habitave, Direktiva Detare, etj.). Kjo lëndë gjithashtu mbulon aspektet e burimeve të peshkimit (të tilla si peshkimi tregtar dhe rekreativ, politika e përbashkët e peshkimit etj) që ndërtojnë kornizat dhe janë shtyllat kryesore lëvizëse për shumicën e aktiviteteve rreth menaxhimit dhe konservimit të peshkut.</p> <p>Studentët do të marrin informacione efikase për njohurit ekologjike (psh biodiversiteti, ndikimi i këtyre aktiviteteve në ekosisteme etj) dhe informacione rreth</p>

	menaxhimit dhe konservimit të peshkut.
Objektivat e lëndës:	Kursi synon zhvillimin e njohurive në ekologjinë e peshkut dhe aplikimet e tij në menaxhimin e burimeve ujore dhe ruajtjen e popullatës së peshkut në mjediset ujore të ëmbla, bregdetare dhe detare. Ky kurs u jep studentëve aftësi për të punuar me çështje kombëtare dhe ndërkombëtare të administrimit të ujit dhe peshkimit.
Rezultatet e pritura të nxënies:	Pas mbarimit të kursit, studentët duhet të jenë në gjendje: <ol style="list-style-type: none"> 1. Përshkruajnë termat dhe teoritë thelbësore ekologjike, si dhe legjislacionin dhe qëllimet e menaxhimit dhe ruajtjes së peshkut 2. Identifikojnë dhe zbatojnë njohuritë ekologjike për çështjet aktuale të jetës reale në menaxhimin dhe konservimin e peshkut 3. Vlerësojnë (analizojnë) planet ose masat e menaxhimit dhe ruajtjes së peshkut nga këndvështrimi ekologjik 4. Përmbledhin dhe komunikojnë njohuritë përkatëse ekologjike për menaxhimin e burimeve ujore tek palët e interesuara dhe organizatat e menaxhimit dhe mbrojtjes së peshkut

Kontributi në ngarkesën e studentit (gjë që duhet të korrespondoj me rezultatet e të nxënit të studentit)

Aktiviteti	Orë	Ditë/javë	Gjithsej
Ligjërata	2	15	30
Ushtrime teorike/laboratorike	2	15	30
Punë praktike	/	/	/
Kontaktet me mësimdhënësin/konsultimet	2	5	10
Ushtrime në terren	/	/	/
Kollokfiume, seminare	1	5	5
Detyra të shtëpisë	1	5	5
Koha e studimit vetanë të studentit (në bibliotekë ose në shtëpi)	2	15	30
Përgatitja përfundimtare për provim	1	5	5
Koha e kaluar në vlerësim (teste, kuiz, provim final)	1	5	5
Projektet, prezantimet, etj	1	5	5
Totali			125

Metodologjia e mësimdhënies:	Ligjërata, prezantime, pune ekipore, diskutime dhe vizita studimore
Metodat e vlerësimit:	<p>Vlerësimi do të jetë i vazhdueshëm, detyra dhe ushtrime, teste dhe prezantime.</p> <p>Vlerësimi i parë intermedier: 25%</p> <p>Vlerësimi i dytë intermedier: 25%</p> <p>Detyrat e shtëpisë dhe seminarët: 10%</p> <p>Vijueshmëria e rregullt: 5%</p> <p>Provimi final: 35%</p> <p>Totali: 100%</p>
Literatura:	
Literatura bazë:	<ul style="list-style-type: none"> Tyus H. 2011. Ecology and Conservation of Fishes. CRC Press, Taylor & Francis Group. 562pp. ISBN: 978-1-4398-9759-1 Grapci – Kotori L. 2021. Ihtiologjia. University of Prishtina. 131 pp. ISBN: 978-9951-814-06-5
Literatura shtesë:	<ul style="list-style-type: none"> Ibrahimi, H., Gashi, A., Regjepaj, D., Zhushi, F., Grapci-Kotori, L., Feher, Z., Bino, T., Jelaska, L. S., Theou, Ph. & Mesaros, G. (2019a). The Red Book of Fauna of the Republic of Kosovo. In: Ibrahimi H., editor. The Red Book of Fauna of the Republic of Kosovo. Ministry of Environment and Spatial Planning, 410pp. L Grapci-Kotori, T Vavalidis, D Zogaris, R Šanda, J Vukić, D Geci, H Ibrahimi, A Bilalli, S Zogaris. Fish distribution patterns in the White Drin (Drini i Bardhë) river, Kosovo. Knowledge and Management of Aquatic Ecosystems. 2020; 421(29):1-15 L Grapci-Kotori, B Ibrahimi, A Bilalli*, H Ibrahimi, M Musliu. The Composition, Distribution and Abundance of Fish Species According to the Effects of Water Physicochemical Parameters in the Livoq Lake, Kosovo. Journal of Ecological Engineering. 2019; 20 (5)
Plani i dizajnuar i mësimi:	
Java	Ligjërata që do të zhvillohet
<i>Java e parë:</i>	Hyrje në ekologji dhe konservim të peshkut
<i>Java e dytë:</i>	Migrimi i peshqve
<i>Java e tretë:</i>	Cikli jetësor
<i>Java e katërt:</i>	Gjenetika e popullatave të peshqve
<i>Java e pestë:</i>	Sistematika e peshqve
<i>Java e gjashtë:</i>	Ripordhimi
<i>Java e shtatë:</i>	Biodiversiteti i peshqve <i>Vlerësimi i parë</i>

<i>Java e tetë:</i>	Qasjet e menaxhimit dhe mjetet në peshkim
<i>Java e nëntë:</i>	Sistemet e Menaxhimit të Peshkimit
<i>Java e dhjetë:</i>	Qëndrueshmëria në peshkim dhe akuakulturë
<i>Java e njëmbëdhjetë:</i>	Legjislacioni aktual Evropian në lidhje me natyrën dhe mjedisin ujor: (Direktiva Kornizë e Ujit, Direktiva e Habitatit)
<i>Java e dymbëdhjetë:</i>	Legjislacioni aktual kombëtar në lidhje me natyrën dhe mjedisin ujor
<i>Java e trembëdhjetë:</i>	Ndikimi i peshkimit në ekosistem
<i>Java e katërbëdhjetë:</i>	Peshkimi kundrejt ndikimeve të tjera <i>Vlerësimi i dytë</i>
<i>Java e pesëmbëdhjetë:</i>	Prezantimi i seminareve
Pjesa praktike:	
Gjatë praktikës, studentët punojnë në grupe. Detyrat e studentëve është të formulojë problemin e menaxhimit, të gjejë dhe të përpilojë njohuri dhe të dhëna ekologjike me qëllim të zgjidhjes së pyetjeve të menaxhimit, si dhe prezantimin e njohurive ekologjike dhe propozimet për përmirësimin e menaxhimit tek palët e interesuara. Studentët diskutojnë në seminare njohuritë ekologjike mbi ekologjinë e peshkut të marra nga literatura shkencore dhe si lidhen me problemet e identifikuara të menaxhimit në rastet studimore.	
Politikat akademike dhe rregullat e mirësjelljes:	
Studentët janë të obliguar në vijimin e rregullt të ushtrimeve. Shkycja e telefonave celular, hyrja me kohë në sallën e mësimit si dhe mbajtja e qetësisë në mësim po-ashtu janë obligative.	